

Om á diskutere med dei som ikkje seier noko

Derfor er det viktig at diskusjonen held fram. Sosialurin har mange fleire lesarar enn dei 65 som sat ein måndags ettermiddag i Nordens Hus. Og diskusjonen kan med fordel ha to variantar:

1. Kva nytte eller skade har vi hatt, har eller kan ha av Nordens Hus?
2. Korleis får vi til eit konstruktivt debattklima i det færøyske samfunnet? skrivur Jan Kløvstad, stjóri í Norðurlandahúsinum, í »Sjónarmið« í dag.

Malan Simonsen og Eyðun Andreassen har vore på diskusjonsmøte i Nordens Hus 10. mai, og begge har skrive interessante artiklar med utgangspunkt i dette »diskusjons«-møtet i Sosialurin. Dei skal ha takk for det. Når eg skriv ein kommentar, er det fordi dei begge, og særleg Eyðun Andreassen hevdar at det aldri var meininga at det skulle bli nokon diskusjon, at det tvært om såg ut til å være meininga at folk skulle sitte stille og pent og høyre på.

Her tar Eyðun Andreassen feil. Da vi planla møtet, bad vi to innleiarar om å starte debatten. Men vi ville ikkje be fleire, fordi vi ikkje ville låse debatten. Styreleiur Bengt Göransson og eg sette oss ned med fleire toma ark og nyfylte fyllepennar for å notere oss gode råd, sterk kritikk og ulike meiningar.

En god debatt er ikkje lett å få til, som Eyðun peikar på ved også å skrive om folkemøtet i Sjónleikarhúsinum om heimestyrelsen. Ein mislykka debatt kan skuldast i det minste tre ting:

1. Dårleg opplegg frå arrangøren
2. Dei som tar ordet
3. Dei som ikkje seier noko.

La gå at opplegget vårt kanskje var for dårleg, at vi skulle spurt andre om å seie noko, at vi skulle ha dirigert det heile og bede mange førebú nokre minutt kvar. La gå at kanskje ikkje alle som sa noko, snakke like kritisk om huset. Ja, faktisk var det temmeleg irriterande for ein leiar av huset å høyre all overflåtisk ros og berre ein einaste kritisk kommentar. Den kommentaren kom frå Else Birgitte Egholm, som med rette hevder at Nordens Hus gjer for lite for ungdomane i bygden.

I Sosialurin skriv Malan Simonsen at det er feil at huset fungerer godt

Sjónarmið

som konferanselokale, og det har ho også heilt rett i. I det heile synest eg den kritikken Malan Simonsen rettar mot det huset både ho og eg er glade i, er absolutt rettcome.

Vi hadde venta at nokre av alle dei vi hadde invitert, ville seie noko. Vi hadde også håpa at mange fleire kom til det som var heilt klart annonsert som eit ope møte, der alle var ike velkomne. Vi hadde venta at mange av leiarane for alle medlemssorganisasjonane i Listafolkasamband Føroya ville fortelje oss kvar skapet skal stå eller ikkje stå. Vi har merka oss at folk kjente seg, fullstendig paralyserte av dei sjølvrosande innlegga som kom, og er lei oss for det.

Men det var jo faktisk mange sjansar til å reise seg opp og seie: **STOPP DENNE GALSKEAPEN. STOPP DETTE SJØLVSKRYTTET.** Og det var fullt ut mogleg å seie: **DETTE VIL VI MED NORDENS HUS. DETTE ER GALE. DETTE ER GODT.**

Eg sat att temmeleg matt etter dette »diskusjons«-møtet.

Eyðun Andreassen skriv at Nordens Hus aldri har tillate diskusjonar, og det kan vere noko i det. I mi tid har det i alle fall vore mange uformelle diskusjonar med representantar for musikkorganisasjonar, teaterorganisasjonar og fleire andre organisasjonar og enkeltmenneske. Listafolkasamband Føroya nytta høvet til å skippe til eit ordskifte om huset da arkitekten Ola Steen var her i september i fjor. Her var meininga god, men dessverre var foredraget før diskusjonen så langdrygt at dei fleste truleg hadde sovna. Den fella hamna vi visst også i denne gongen, sjølv om folket den-

ne gongen sov i vaken tilstand.

Eyðun Andreassen kan umogleg verkeleg tru at vi lage dette møtet utan at vi ville høyre kva folk meiner, og vi berre heldt møtet for at folk som tidlegare har hatt med huset å gjere skulle få eit høve til å snakke om seg sjølve. Han tar også feil når han forsøker å analysere forsamlingsa som var møtt fram. I tillegg til føroyingane var det leiarar for Nordens Institut i Grønland og på Åland, Nordens Hus i Reykjavík og tidsskriftet Nordisk Kontakt. Ingen av dei fekk noko å skrive heim om, bortsett frå eit godt innlegg av Gunnar Høydal og mange tause færøyingar. Utendingane frå Grønland håpa å kunne få høyre kva færøyingar meiner etter tå år, nå som Grønland sjølv skal få eit liknande hus i 1996. Utendingen frå Åland håpa å få vite litt om kva godt eller gale 8 millionar kroner i året kan føre til, i forhold til Nordens Institut som berre har en skarve million å rå over. Redaktøren i Nordisk Kontakt håpa han skulle få norke innlegg til tidsskriften sitt.

Tilbake til kven som har ansvaret for at eit møte blir godt. Dei som planlegg møtet har det meste av ansvaret, dei som snakkar har mykje ansvar. Og etter kvart som eg opplever den eine debatten etter den andre på forskjellig hald i samfunnet, er eg blitt meir og meir overtydd om at også dei som held kjefst når mikrofona og dei ansvarlege er der, har ein stadig større del av ansvaret.

Eyðun Andreassen skriv at debattmøtene er voldtekter av demokratiet, og at det er heilt tydeleg kven som voldtek. Eg er ikkje heilt samd med han i dette resonne-

mentet når det gjeld det mislykka debattmøtet i Nordens Hus. For dei nye styremedlemene og dei nemnte utanlandske tilhøyrarane kunne jo ein nærliggjande konklusjon vere at Nordens Hus på Føroyane er knekkande ligegyldig med færøyingane. Det kom få menneske, på eit noko klossu-

te tidspunkt på ettermiddagen, og dei få som kom, ja dei sa ikkje eitt ord!

Derfor er det viktig at diskusjonen held fram. Sosialurin har mange fleire lesarar enn dei 65 som sat ein måndags ettermiddag i Nordens Hus. Og diskusjonen kan med fordel ha to variantar:

1. Kva nytte eller skade har vi hatt, har eller kan ha av Nordens Hus?

2. Korleis får vi til eit konstruktivt debattklima i det færøyske samfunnet?

Beste helsing
Jan Kløvstad

Sonja Schneider til Latvia

Rithøvundurin Sonja Schneider er vald út til at umboða Føroyar á eini stórarí baltisk-norðurlandskari rithøvundatingsetu í Latvia 21. til 31. mai. Tað er norðurlandska kunningarstovan í Riga, ið stílar fyrri rithøvundadøgnum saman við rithøvundafelagnum í Latvia. Í Føroyum hava latviar havt samband við Rithøvundafelagið og Norðurlandahúsið.

Saman við 10 øðrum rithøvundum úr øllum norðurlondum, fleiri baltiskum høvundum og

luttakarum á einum norðurlandskum-baltiskum bókasavnsfundi, fer Sonja Schneider at ferðast í Latvia í 10 dagar á skúlum, mentanarhúsum og bókasavnum. Høvundarnir úr hinum norðurlondum eru Hans Otto Jørgensen úr Danmark, Kjell Westö, svenskmæltur úr Finlandi og Jürhi Kiiskinen, finskmæltur úr Finlandi, Lona Hansen úr Grønlandi, Einar Káason úr Íslandi, Erna Osland úr Noregi, Maria Gummesson úr Svøríki, Leo Lötman úr Álandi, San-

teri Pakkanen frá finska Karelen og sámiski høvundurin Stig Gálók.

Sonja Schneider hevur givið út triggjar bókur, og í sambandi við rithøvundadagarnar í Latvia hevur Kirsten Brix týtt ein kapitull úr einari av bókunum til danskt til at nýta í Latvia á donskum og til at verða týtt til latviskt mál.